

організації офіційного обліку продуктивності корів одноосібних селянських господарств. Означені проблеми можуть і повинні вирішуватись власниками червоної худоби через організацію та повноцінне функціонування асоціації з розведення молочної худоби червоних порід державної організаційної та фінансової підтримки її діяльності.

УДК 636.2.033.082.(477)

І. В. ГУЗЄВ, Ю. В. ВДОВИЧЕНКО, Л. О. ДЄДОВА, М. П. ДЕМЧУК
Інститут розведення і генетики тварин НААН України

ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ СИМЕНТАЛЬСЬКОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ

Симентальська худоба в Україні – молочно-м'ясного напрямку продуктивності. Створена вона внаслідок довготривалого схрещування сірої української худоби з бугаями симентальської породи імпоротної селекції. Загальна чисельність тварин цієї породи в нашій державі становить понад 20 % чисельності м'ясної худоби. Завдяки високим молочним і м'ясним якостям, хорошій акліматизаційній здатності ця порода з європейської стала світовою. Її розводять у США, Канаді, Австралії, Новій Зеландії та інших державах, а також використовують для схрещування з м'ясними породами з метою підвищення швидкості росту і покращання м'ясних якостей помісей.

Досліди показали, що ефективність розведення сименталів підвищується завдяки високій молочності та живій масі молодняку при відлученні – 300–350 кг. Це на 50–100 кг більше, ніж отримують від розведення британських м'ясних порід.

Поряд з цим симентали мають недоліки: недостатню виповненість мускулатури, особливо задньої третини тулуба, підвищений вміст кісток у туші, незадовільні материнські якості при вирощуванні телят на підсисі та часті випадки важких отелень. За забійним виходом і якістю м'яса симентали поступаються тваринам м'ясних порід, а за наявністю кісток у туші – перевищують їх.

Враховуючи це, була розроблена програма формування української симентальської м'ясної породи, яка б відповідала всім вимогам світового стандарту. Згідно даної програми передбачалося створення симентальської м'ясної породи шляхом поглинального схрещування

тварин симентальської породи комбінованого напрямку продуктивності з бугаями симентальської породи м'ясного напрямку продуктивності канадської, німецької, австрійської та американської селекції.

З метою підвищення генетичного потенціалу худоби для осіменіння використовувалась сперма від перевірених за якістю потомства високопродуктивних бугаїв-плідників м'ясного сименталу.

Системою селекційно-племінної роботи передбачалося максимальне поєднання у симентальській м'ясній породі цінних якостей вихідних імпортних порід: канадських сименталів – високу енергію росту, високий забійний вихід; німецьких – повном'ясність туш, спокійний норов, легкість отелень; австрійських – молочність, нежирність туш; американських – масивність, велику живу масу; місцевих сименталів – міцність кістяка і копитного рогу, добре використання пасовищ, пристосованість до природно-кліматичних умов, високу молочність.

При виведенні створюваної української симентальської породи м'ясного напрямку продуктивності було поставлено завдання шляхом поглинального схрещування одержати масив тварин, що характеризується добрими адаптаційними здатностями, високими показниками росту і м'ясних якостей, покращеною технологічністю.

Симентальська м'ясна порода худоби розводиться нині у 27 атестованих племгосподарствах, з яких 6 племзаводів – Івано-Франківської, Київської, Львівської, Сумської, Черкаської, Чернівецької та Чернігівської областей. Загальне її поголів'я становить 6090 гол., у тому числі корів – 3121 гол. Найбільша їхня кількість у племзаводах ВАТ «Уманське ПП» – 724 гол., ТОВ «Агрікор Холдинг» – 591, СВК «Райдуга» – 396, ВАТ «Дніпровське» – 308, ТОВ ім. Шевченка – 266 та ДП ДГ «Чернівецьке» – 216. Сформовано генеалогічну структуру породи і готуються матеріали до апробації нового селекційного досягнення.

За генеалогічною структурою симентальська м'ясна порода великої рогатої худоби складається із 6 провідних ліній: Абрікота 58311 (середня жива маса корів – 522,4 кг, молочність – 198,3 кг, оцінка екстер'єру – 81,0 балів), Ахілеса 369 (середня жива маса корів – 517,6 кг, молочність – 195,3 кг, оцінка екстер'єру – 81,9 балів), Гоніга 005230191 (середня жива маса корів – 509,4 кг, молочність – 204,8 кг, оцінка екстер'єру – 79,2 балів), Забавного 1142 (середня жива маса корів – 510,9 кг, молочність – 191,1 кг, оцінка екстер'єру – 77,4 балів), Метца 529019743 (середня жива маса корів – 534,2 кг, молочність – 210,9 кг, оцінка екстер'єру – 80,5 балів), Страйтера 015920791

(середня жива маса корів – 507,8 кг, молочність – 206,5 кг, оцінка екстер'єру – 78,7 балів) та 12 родин.

На перспективу передбачається консолідація та збільшення поголів'я на 30 % при істотному поліпшенні їхньої якості відповідно до вимог цільового стандарту.

При складанні плану групового підбору у стадах симентальської м'ясної породи враховувалося походження маточного поголів'я за батьківськими предками з обох боків родоводу. Для цього враховувалися споріднені зв'язки між бугаями, які залишили потомство у стаді, бо вони були спільними предками для більшості самок і зустрічалися у їхніх родоводах у різних комбінаціях. Потім визначали групові вимоги до підбору, на основі яких і складали «замовлення» на плідника. При визначенні генеалогічного «замовлення» на плідника предків стада ділили на три категорії: ті, збереження яких є бажаним, ті, ставлення до спадковості яких складається нейтральне і ті, спадковість яких потрібно поглинути. В одних випадках при підборі ми переслідували мету поглинання в приплоді недоліків, властивих матерям, у других – поглинання недоліків, властивих плідникам, у третіх – збереження та підсилення переваг як самок, так і плідників.

УДК 636.2.06.082.23

Н. Г. АДМІНА

Інститут тваринництва НААН України

ОЦІНКА БУГАЇВ ЗА ЕКСТЕР'ЄРНИМИ ОСОБЛИВОСТЯМИ ДОЧОК

За великомасштабної селекції створення нових і генетичне поліпшення існуючих порід на 90–95 % відбувається в результаті інтенсивного використання бугаїв-лідерів порід.

З метою вивчення успадкованості показників лінійної оцінки були досліджені дочки різних бугаїв. У 2010 р. оцінено 840 корів від 23 бугаїв у ДП ДГ «Кутузівка» та ДП ДГ «Гонтарівка» Інституту тваринництва НААН України. Обидва господарства мають статус племінних заводів із розведення української чорно-рябої молочної породи. Продуктивність корів за останні роки в цих господарствах була на рівні 5000 кг молока на одну корову. Технологія утримання худоби в першому господарстві безприв'язна на глибокій солом'яній підстилці, а в другому – класична прив'язна.

Розведення і генетика тварин. 2010. № 44

© Н. Г. Адміна, 2010